

Agata KOWALSKA-SZUBERT (Wrocław)

Nederlandse woorden in het Pools: hoezo?

Abstract

This article discusses the problem of Dutch borrowings in the Polish language. The primary question is why some words from one language come to be introduced into another one. Taking some thematic groups of the borrowings as an example, the author proves a thesis, that Dutch loanwords are chiefly of pragmatic character, meaning, that they came in handy to fill some blanks in the Polish vocabulary. The majority of words borrowed from Dutch and assimilated into Polish were either the names of the objects of Dutch origin or came to Poland by the agency of the Dutch native speakers.

Wie beroepshalve een vreemde taal gebruikt, is niet alleen alert voor wat er in die vreemde taal gaande is, maar wordt vanzelfsprekend ook gevoeliger voor zijn moedertaal. Wie van een vreemde taal houdt, merkt soms dat alle talen op een puzzel lijken. Het doet dan ook veel plezier als men een ontbrekend stukje van deze puzzel op de juiste plaats kan zetten; en nog meer als plotseling blijkt dat dit stukje in de puzzel van meer dan een taal past. Soms gaat het zo ver dat zo'n stukje uit een puzzel gewoon maar naar een andere wordt overgenomen. Als het om een fragment uit het lexicon gaat, noemen we dat dan een ontlening.

Van de hoeveelheid ontleningen in het Pools getuigt onder meer het feit dat er op de Poolse markt geregeld woordenboeken met verzamelingen van vreemde woorden verschijnen. Niemand vraagt zich af waarom er zoveel ontleningen zijn uit het Duits of het Russisch — dit zijn de twee sterkste talen van onze burens. Ook de aanwezigheid van Latijnse lemmata als een belangrijk onderdeel van het Europese culturele erfgoed vindt men begrijpelijk; Italiaanse invloeden beschouwen we als diep geworteld in de historische banden tussen Italië en Polen, Arabische of Turkse woorden eveneens. Maar niet voor alle talen zijn de banden zo duidelijk aan te wijzen. Een van deze talen, tenminste bij de eerste oogopslag, is het Nederlands.

In woordenboeken van de Poolse taal die in de 21^e eeuw zijn verschenen, dus die de stand van het Pools van nu weergeven, zijn een kleine driehonderd

woorden te vinden die vermoedelijk aan het Nederlands zijn ontleend, deels direct, deels door bemiddeling van een andere taal. De vraag waar ik vandaag een antwoord op probeer te geven, is de volgende: waarom zijn deze woorden in het Pools terechtgekomen? Met andere woorden: waarom hadden Polen Nederlandse termen zo nodig dat ze zich deze eigen gemaakt hebben?

Laten we beginnen met een beknopte beschrijving hoe een ontlening technisch plaatsvindt.

Vrijwel niemand onderhoudt geen contacten met andere mensen. Iedereen van ons heeft burens, vrienden, zakenpartners, studenten, die verder ook andere burens, vrienden, partners enzovoorts hebben. Misschien merken we het niet eens, maar het contact met andere mensen heeft een zekere invloed op ons eigen leven: we nemen van anderen over wat we mooi of nuttig vinden en maken het ons eigen. Hetzelfde is ook op hele naties van toepassing. Er zijn maar weinig volkeren die een volkomen geïsoleerd leven leiden. Die spreken hun eigen taal en gebruiken voorwerpen voor dagelijks gebruik die ze zelf ontwikkelen; die nieuw bedachte voorwerpen benoemen ze dan volgens de mogelijkheden van hun eigen taalsysteem. De meeste naties hebben echter een of meer burens met wie ze in contact zijn; deze burens hebben op hun beurt nog andere burens, die dan op hun beurt ook nog andere burens hebben. We zijn dus voortdurend in contact met andere naties, met mensen dus die meestal een andere taal spreken, andere gebruiken hebben en van wie de technologische vooruitgang soms een ander niveau heeft bereikt dan bij ons het geval is. Deze contacten worden tegenwoordig vergemakkelijkt en versterkt door de moderne media, zoals het internet, dat een bron van allerlei informatie is, en wel in vele talen.

Nu staan we voor puur filologische kwesties. — Om over NEDERLANDSE ontleningen in het Pools te kunnen spreken, moeten we er zeker van zijn dat ze inderdaad Nederlands van oorsprong zijn.

Er zijn drie criteria aan de hand waarvan kan worden vastgesteld of een woord een ontlening uit een gegeven taal is.

1) het taalcriterium: een woord in de doeltaal vertoont kenmerken (morfologische en/of fonetische) die aan de brontaal eigen zijn; een goed internationaal voorbeeld is *déjà vu* — een Franse uitdrukking die in de meeste talen nog altijd op z'n Frans wordt uitgesproken en ook geschreven.

2) het historisch-culturele criterium: een woord in de doeltaal verwijst naar objecten die kenmerkend zijn voor de inheemse realiteit van de gebruikers van de brontaal. Het meest bekende Nederlandse voorbeeld is wel *polder*.

3) het filologisch-chronologische criterium: er kan aan de hand van de ter beschikking staande bronnen als oorspronkelijke teksten of woordenboeken worden aangetoond dat een woord uit de brontaal in de doeltaal is overgenomen¹. Een voorbeeld kan hier het woord *minóg* zijn dat in het Woordenboek van het

¹ Indeling naar: Czarnecki (2001: 212)

16^eeeuws Pools voorkomt in de vorm *ninog* en een verpooling van het Nederlandse ‘negenoo’ is.

Het laatst genoemde criterium heeft onmiskenbaar de grootste filologische waarde want het baseert zich op iets wat grijpbaar is. Helaas zijn Poolse woordenboeken erg zuinig wat de informatie over oorspronkelijk Nederlandse woorden betreft. Het historisch-culturele criterium levert wel enkele treffers, zoals de voornoemde *polder*, en ook bijvoorbeeld systematische namen van planten, afgeleid van de achternaam van degenen die de planten hebben ontdekt/beschreven *stapel* van Stapel of *lobelia* van Van Lobel.

Er zijn echter ook woorden die aan de eisen van het eerste criterium voldoen, dus Poolse woorden die Nederlands (of minstens Germaans) ogen. Omdat er in Poolse woordenboeken te weinig etymologische informatie beschikbaar is of omdat deze informatie niet altijd betrouwbaar is, heb ik bij het verzamelen van mijn onderzoekscorpus een beroep moeten doen op Nederlandse bronnen. In aanmerking genomen zijn (Poolse) woorden waarvan de vorm op (mogelijke) Nederlandse equivalenten leek, en vervolgens heb ik deze woorden met behulp van het WNT en andere historische woordenboeken van het Nederlands geverifieerd: of ze inderdaad een Nederlands equivalent hadden, en of het equivalent in het Nederlands een erf- of een leenwoord was. Indien vastgesteld werd dat het woord in kwestie oorspronkelijk Nederlands was (Een voorbeeld is hier het woord *potas*, dat in het Pools de betekenis ‘kalium’ heeft, maar zijn vorm wordt eenduidig als oorspronkelijk Nederlands geclassificeerd), kwam het vanzelfsprekend in aanmerking voor verdere analyses. Indien het om een leenwoord ging, was de volgende vraag of het mogelijk is dat het Pools via het Nederlands aan dit woord kwam (zoals bijvoorbeeld benamingen van exotische dieren en planten). Een positief antwoord op de laatste vraag was een reden om dit woord ook in het onderzoekscorpus op te nemen.

Deze speurtocht heeft ertoe geleid dat er ca. 300 woorden zijn geselecteerd die aan een van de voornoemde eisen voldoen.

De hoofdvraag van mijn bijdrage is echter niet welke woorden er vanuit het Nederlands zijn ontleend, maar waarom juist deze. Mijn stelling stoelt op puur pragmatische overwegingen: het leven duldt geen leemte, de taal evenmin. Wat geen naam heeft, heeft ook geen recht van bestaan. Wat dus wel bestaat, moet benoemd worden.

Er zijn vanuit taalkundig gezichtspunt twee mogelijkheden om iets nieuws te benoemen. Er kan een helemaal nieuwe naam voor worden bedacht. Het lijkt echter dat het aantal letter- en/of klankcombinaties in een taal vrij beperkt is en dat het uiterst moeilijk is om een helemaal nieuw erfwoord te scheppen². Veel handiger zijn dan ontleningen, dus woorden die al bestaan — weliswaar in een andere taal

² Vergelijk Meijers (1965): “Nieuwe, werkelijk nieuwe woorden, woorden die nog nooit gebruikt zijn, nergens aan herinneren, maakt men niet.”; geciteerd naar: N. van der Sijs (2005: 32).

— en die juist naar datgene verwijzen wat in de doeltaal een naam moet krijgen. Het lijkt ook natuurlijker te zijn vanwege de verscheidenheid van contacten tussen mensen en tussen talen en culturen; en het doet denken aan de manier waarop kinderen nieuwe woorden leren. Als je iets ziet dat je niet kent, vraag je je af wat het is, en hoor je bij wijze van een antwoord de naam van waar je naar vraagt. Dan wordt het alleen nog onthouden en reproduceren, zo goed en zo slecht je kunt. Als een vreemd woord vaak genoeg wordt herhaald, raakt het langzaam als ontlening ingeburgerd.

Laten we nu naar de Nederlandse woorden in het Pools kijken, vooral met het oog op de vraag: hoezo ?

Mijn corpus is ingedeeld in thematische groepen. Sommige groepen lijken vanzelfsprekend. Heel wat woorden zijn verbonden met de zee, het zeilen, de visvangst en dergelijke; dit heeft het Pools overigens gemeen met veel andere talen. De voorbeelden die ik nu ga noemen, zijn dus niet alleen Pools, maar precies dezelfde woorden zijn makkelijk te vinden in veel andere talen. Het Nederlandse *achterdek* is ook in het Pools *achterdek*; *marszeil* heeft in het Pools de vorm *marsel* aangenomen. Soorten masten, zeilen en navigatietekens zijn dikwijls van Nederlandse herkomst. Ook Nederlandse scheepsbenamingen zijn goed vertegenwoordigd : *jol* is in het Pools *jola*, *schoener* heeft de Poolse vorm *szkuner*. Ook de *kof*, vrijwel aan iedereen bekend vanwege 't *kofschip*, dat de stemloze medeklinkers in het Nederlands makkelijk laat onthouden, heeft voor zichzelf een plaatsje veroverd binnen de Poolse woordenschat: *kufa*. De verandering van de klinker in de stam verraadt dat het geen directe ontlening vanuit het Nederlands is, dat het Nederlandse woord onderweg naar het Pools eerst door een andere taal — in dit geval het Duits — werd gebruikt, maar dit even terzijde. Benamingen van soorten netten als *lik* en *neta* zijn ook uit het Nederlands overgenomen. Ook de manier van het zeilen wordt in het Pools op zijn Nederlands beschreven: het Pools kent woorden als *bejdewind* 'bij de wind', *fordewind* 'voor de wind' en *halfwind* 'halve wind'. Het woord *rejs*, in de Nederlandse spelling *reis*, is ook een ontlening vanuit het Nederlands.

Binnen de groep van maritieme termen zijn er nog een paar die bijzondere aandacht verdienen. Het gaat namelijk om woorden die in het Pools een veel meer specifieke, geïsoleerde betekenis hebben dan in het Nederlands: het Poolse *orlog* heeft geen directe betrekking op een gevecht, het is een soort oorlogschip. En de Poolse *kok* werkt niet in een gewoon restaurant — *kok* betekent in het Pools enkel en alleen een kok op een schip. Deze twee voorbeelden zijn echter aangehaald alleen om te laten zien dat de doeltaal op zich ook best betekenisverschuivingen of betekenisvernauwingen toelaat. Er wordt dus niet gedachteloos overgenomen.

Laten we nog heel even terugkomen tot de vraag die de leidraad van mijn verhaal vormt: waarom dergelijke woorden in het Pools? — Nederland was destijds een grote zeemacht en een land van vissers; uit de gezamenlijke geschiedenis van de contacten tussen de Lage Landen en Polen blijkt zelfs dat Nederlanders

eerst haring uit de Oostzee importeerden en pas toen de haring in de Oostzee verdween, gingen ze deze naar de Oostzeelanden invoeren. Hoe dan ook, Nederlanders waren meesters op het gebied van de zeevaart, in alle mogelijke betekenissen van het begrip. En omdat ze veel meer wisten en kenden, lijkt het ook logisch dat hun taal de brontaal is geweest voor niet alleen het Pools, maar ook een hele reeks andere talen.

Ook heel wat functies/hoedanigheden hebben hun Poolse namen aan het Nederlands te danken, waarbij het Nederlands of de brontaal of het doorgeefluik is geweest. *Bosman* ‘bootzman’ lijkt helemaal Nederlands te zijn, evenals *matros* ‘matroos’ en *szyper* ‘skipper’. Interessant is ook de benaming van een zeerover, *kaper*, die ook Nederlands is. De Nederlandse matroos heeft in het Pools de vorm *matros*, en *maat* is op liefst twee manieren verpoolst: tot *mat* ‘een lage rang in de marine’ en tot *majtek* ‘hulpmatroos’. Niet direct verbonden met de zee, wel met de visvangst, is de Poolse *maszop* ‘hoofd van een visvangstmaatschappij’ — een derivaat van *maszoperia* die op zich een hedendaagse³ verpooling van ‘maatschappij’ is.

En weer de vraag: waarom? We zijn opnieuw binnen de taal van de zeevaart en visvangst terechtgekomen. De verklaring dezes lijkt dus vanzelfsprekend.

Ook Nederlands zijn benamingen van een paar religieuze en filosofische stromingen zoals *spinozizm* ‘spinozisme’, *jansenizm* ‘jansenisme’, *arminianie* ‘arminianen’ of *mennonici* ‘mennonieten’. Hier ligt het antwoord op onze hoofdvraag uiteraard in de benaming van deze groep. Deze stromingen zijn ontstaan in de Lage Landen. Net als in het geval van andere filosofische of religieuze stromingen, hebben ze hun naam van hun schepper zo te zeggen “geërfd” en de opvattingen werden vervolgens in andere landen, onder meer in Polen, overgenomen, alweer samen met de benamingen ervan.

Een grote groep woorden hebben betrekking op voedsel en drank, die of uit de Lage Landen komen, of door Nederlandse handelslieden elders in Europa werden geïntroduceerd. Vrijwel automatisch denkt men hier aan *brukselka* ‘(Brussels) spruitje’, *boskop* ‘de Schone van Boskoop, een soort appel’ en vooral aan *gouda* ‘Goudse kaas’ als benaming van een in Polen erg populaire soort kaas. De drie zojuist aangehaalde voorbeelden zijn tegelijkertijd ook geoniemen, dus zelfstandige naamwoorden afgeleid van een aardrijkskundige naam. Het gebeurt niet zelden dat een eigennaam of een geografische naam zijn *nomen* aan een ander object geeft, bij wijze van metaforiseringsproces. Het Poolse *gouda* is niet meer de naam van een stad, maar de naam van een kaas. *Boskop* is in het Pools geen stadnaam, maar een soort appel. *Brukselka* duidt geen bewoonster van Brussel aan maar het is een soort spruitjes. Ook *Mazdamer*⁴ ‘Maasdammer’ is niet iemand die in Maas-

³ Het Warschauer woordenboek uit 1903 vermeldt het woord nog in een parallelle vorm: *mazcupja*; de uitspraak van [tsx] als [tʃ] zou op een tussenkomst van het Duits kunnen wijzen.

⁴ *Mazdamer* heeft daarnaast nog de volgende spellingvarianten in het Pools: *mazdammer* en *masdamer*. In de woordenboeken is hij echter nog altijd niet aanwezig, en het duo *boskop/boskoop* evenmin.

dam woont (wat in het Nederlands wel nog kan), maar — evenals *gouda* — een in heel Polen bekende soort kaas.

Tot de categorie levensmiddelen behoren nog andere namen, zoals *garnela* ‘garnaal’, *matiasy*, *matiesy* ‘maatjes’, *makrela* ‘makreel’, *pikling* ‘bokking’ (via het Duits *Bückling*) en *rolmopsy* ‘rolmops’ (Duits *Rollmops*). Een laatste, nog niet vermeld eetbaar iets is het Amerikaanse slaatje *coleslaw* ‘koolsla’ dat het in het Pools steeds beter doet naast zijn soortgenoten — andere koolsalades.

Binnen de algemene categorie “drank en eetwaren” zijn nog enkele soorten drank te vermelden: *herbata* ‘thee’⁵ en verschillende alcoholhoudende dranken zoals bijvoorbeeld *adwokat* ‘advocatenborrel, eierenlikeur’. *Herbata* zou in principe eveneens bij de volgende categorie, t.w. “exotische handelswaren” ondergebracht kunnen worden. Om pragmatische redenen is dit woord hier opgenomen: de thee is geïntroduceerd als een drank; wel exotisch, maar duidelijk met de bedoeling om die te zetten en te drinken. Dus valt de thee binnen de categorie “drank en eetwaren”.

De aanwezigheid van de voornoemde woorden en andere Nederlandse benamingen van eet- en drankwaren in het Pools is uit te leggen met een enkel woord: handel.

De volgende betekenis categorie — waarvan de aanwezigheid zich makkelijk laat uitleggen met de welkome bezoeken van Nederlandse handelslieden op het Poolse grondgebied — vormen exotische handelswaren/bezienswaardigheden. Deze categorie heeft betrekking op onderwerpen/levende wezens/ vruchten en planten die in Europa onbekend waren en door de kooplieden ingevoerd en bekendgemaakt werden. Laten we beginnen met dieren. De *mops* ‘mopshond’, afkomstig uit Tibet en door de VOC Europa binnengebracht, heeft zijn naam van de Nederlanders gekregen. Andere dieren, zoals *fretka* ‘fret’, *kakadu* ‘kakatoe’, *kanarek* ‘kanarievogel’, *orangutan* ‘orang-oetang’ of *pawian* ‘baviaan’, stammen eveneens uit exotische gebieden en het is zeer aannemelijk dat ze door Nederlandse handelaren in Europa zijn geïntroduceerd. De *dujker* ‘duiker’ komt alleen in Afrika voor. Zijn naam is dan met zijn Nederlandse morfologische vorm uit het Afrikaans overgenomen; het valt te vermoeden dat de naam van dit dier in Europa eerder bekend werd dan het dier zelf.

Met het Nederlands in aanraking kwamen verder onderweg naar het Pools onder meer ook *bambus* ‘bamboe’ en *pompela* ‘pompelmoes’. Maar van alle gewassen in deze groep lijkt *rotang* ‘rotan’ het meest interessant, en wel vanwege het feit dat het een parallelle vorm in het Pools heeft die dan via een andere weg (het Engels) de Poolse taal is binnengedrongen: *ra(t)tan*. Nog interessanter is dat de andere vorm recenter schijnt te zijn en als zodanig nog niet opgenomen is in elektronische woordenboeken hedendaags Pools.

⁵ Voor meer informatie over *herbata* zie Kowalska-Szubert, 2007.

Landbouw: De groep van landbouwkundige termen omvat vooral namen van dieren die blijkbaar vanuit de Lage Landen naar Polen zijn meegebracht. Dit is ongetwijfeld verbonden met de emigranten vanuit het westen die zich in Polen gevestigd hebben. Als ze bijvoorbeeld paarden nodig hadden, hadden ze vertrouwen in een ras dat ze van thuis kenden, en dat ze meegenomen hadden of later lieten komen. Een passend voorbeeld mag hier dan ook *fryz* ‘Fries paard’ zijn als aanduiding van een paardenras. Hetzelfde geldt ook voor andere diersoorten.

Deze categorie bevat — op één uitzondering na — uitsluitend rassen van dieren. Het zijn paarden: *arden* ‘Ardenner’ en *fryz* ‘Fries paard’. *Fryz* is tevens een soort koe, evenals *holenderka* ‘Hollandse koe’ en haar mannelijke partner, *holender* ‘Hollandse stier’. Er is ook een soort schaap: *teksel* ‘Texels schaap’ — deze naam wordt vooral in het meervoud gebruikt, t.w. *teksle*.

Ook dit is vrij gemakkelijk uit te leggen. Er zijn een paar immigratiegolven bekend van Nederlandstaligen naar een gebied waar Pools gesproken werd. Als deze zich ergens in Polen vestigden, dan fokten ze meestal precies dezelfde rassen als wat ze thuis in de Lage Landen gewend waren.

Als we naar onze flora kijken, komen we twee Neolatijnse benamingen van planten tegen die door uit de Lage Landen afkomstige natuurkundigen zijn beschreven: de planten zijn *lobelia* ‘lobelia’ en *stapelia* ‘stapelia’. — Allebei dus termen die dankzij Nederlandstaligen zijn ontstaan en samen met het object — de plant in kwestie — in het Pools terecht zijn gekomen.

Techniek: De technische begrippen die het Pools aan het Nederlands te danken heeft, variëren van de bouwkunst over de waterwerken (*śluza* ‘sluis’) tot het maken van meubels (*scribanne* ‘scriban’ — Oud-Vlaamse schrijftafel / schrijfkabinet). Sommige ervan komen direct uit het Nederlands, andere zijn nieuwvormingen op basis van een oorspronkelijk Nederlands woord. Wat deze woorden gemeen hebben, is het feit dat ze objecten aanduiden die door de mens zijn geschapen en voor allerlei technische doeleinden dienen, waarbij het begrip “technisch” eveneens ruim verstaan dient te worden.

Mineralen, scheikundige stoffen en chemische elementen: binnen het corpus is deze categorie vertegenwoordigd door onder meer de volgende woorden: *bakelit* ‘bakeliet’, *bort* ‘boort’, *gaz* ‘gas’, *lak* ‘lak’, *lakmus* ‘lakmoes’, *lindan* ‘lindaan’, *lobelina* ‘lobeline’, *pak* ‘pak’, *potas* ‘kalium’, *potaż* ‘potas’, *szelak* ‘schellak’.

Binnen deze subgroep zijn er duidelijke verschillen te zien. *Bort* ‘boort’ is een mineraal; *bakelit* ‘bakeliet’, *lak* ‘lak’ en *szelak* ‘schellak’ zijn eveneens vaste stoffen. *Potaż* ‘potas’ en *lobelina* ‘lobeline’ (Dit laatste begrip lijkt erg vakgebonden te zijn, want geen van de standaardwoordenboeken vermeldt het; wel is *lobeline* te vinden in het corpus van het WNT; ook een zoekactie via de zoekmachines op het Internet levert enkele honderden treffers op) zijn scheikundige stoffen die ontstaan zijn op basis van respectievelijk *potas* ‘kalium’, het enige scheikundige

element in deze groep, en *lobelia* ‘lobelia’ (de reeds vermelde plant, als een extract ervan). *Pak* ‘pak’ en *lakmus* ‘lakmoes’ zijn speciaal geëxtraheerde stoffen; het eerste dient ter vervaardiging van isoleermateriaal, het tweede wordt gebruikt bij de vaststelling van de zuurheidsgraad van chemische substanties. *Lindan* ‘lindaan’ is een pesticide genaamd naar de Amsterdamse scheikundige Van der Linden, die het heeft ontwikkeld. En tot slot *gaz* ‘gas’, een door de Brusselse chemicus Van Helmont bedacht woord, geïnspireerd door het Griekse ‘chaos’ en dan in de geschreven vorm door veel andere talen overgenomen. — Hoe dan ook; de aanwezigheid ervan in het Pools lijkt volkomen gerechtvaardigd. Een nieuw object dat in een vreemde taal reeds een naam heeft en dat naar een ander taalgebied geïntroduceerd wordt.

Een afzonderlijke categorie vormen ook Meeteenheden en maten: *lorenc* ‘lorentz’, *ludolfina* ‘het Ludolfiaanse getal’. Deze benamingen stammen ook van de namen van de — laten we ze zo noemen — eerste gebruikers, en dat deze Nederlandstalig waren, is alleen in het voordeel van mijn moedertaal omdat het Pools met nieuwe termen rijker is geworden.

Als je het onderzoekscorpus bekijkt, kom je onmiskenbaar tot de conclusie dat er onder deze kleine 300 woorden geen enkel woord is dat binnen het Poolse taalsysteem niet nuttig zou zijn of geweest zijn. Verder lijkt het of Nederlanders en/of Vlamingen op sommige gebieden meer gevorderd waren dan Polen, in exotische landen eerder aanwezig waren dan wij en dus eerder handel konden drijven. Nederlandstaligen waren op bepaalde gebieden de Polen voor, daarom hebben ze ons een stuk van hun woordenschat kunnen lenen. En dit alles in het kader van de gebruikelijke menselijke omgangsnormen en helemaal conform de taalkundige theorie van het ontlenen.

Bibliografie

- Czarnecki, T. (2001), Zur Frage der ältesten deutsch-polnischen Sprachkontakte, in: *Studia Germanica Gedanensia*, Gdańsk, pp. 196–212.
- Karłowicz, J. et al. (ed.) (1900–1927), *Słownik języka polskiego*, Warszawa.
- Kowska-Szubert, A. (2007), Over potas, herbata en andere Nederlandse woorden in het Pools in: J. Fenhoulet et al. (ed.) *Neerlandistiek in contrast. Bijdragen aan het Zestiende Colloquium Neerlandicum*, Utrecht, pp. 299–305.
- Meijers, J.A. (1965) *Het woord; ontstaan, gebruik en ontwikkeling*, 2^e druk, Utrecht/Antwerpen.
- Sijs, N. van der (2005), *Groot leenwoordenboek*, 2^e druk, Utrecht.